



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Partitio rerum tractandarum toto hoc opere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

Partitio rerum tractandarum
toto hoc opere.

QUICQUID ad Euangelicum Oratorem
perficiendum spectat, rectè videtur Arnul-
phus Lexouienfis Episcopus, in præfatio
Orationis, quam ad Synodum Turonensem
Alexandri Tertij summi Pontificis iussu ha-
buit, tres in partes distribuisse, in Sanctitatem conuersa-
tionis, Plenitudinem scientiæ, & Fœcundiorem Eloquen-
tiæ venam, nam sanctitas conuersationis (ait) requiritur,
quia nisi fuerit concionatoris vita commendabilis, non erit
eius prædicatio gratiosa: cuius enim vita despicitur, re-
stat, vt eius prædicatio contemnatur. Timere habet ne for-
te dicere incipientem, diuina vox reprimat, & condemnet,
illud obijciens, quare tu enarras iustitias meas, qui præ-
cisti sermones meos retrorsum? Perfectio scientiæ quæri-
tur, vt habeat prædicator vnde possit de thesauro suo noua
& vetera proferre, & eruditum nouerit expectantibus ex-
plicare sermonem; ac secundum personarum qualitates
temperare, quod dixerit, vt sciat quibus debeat lac potum
dare, non escam; quibus solidiorem cibum ministrare.
Eloquentia vero desideratur ad quid? quoniam, sicut si
non habuerit scientiam non habebit, quod dicat, Ita nisi
eloquentiam habuerit, non habebit, quomodo dicat.

Vtrum-

Vtrumque autem necessarium est, & habere quid dicas, & scire quomodo dicas. Sententiarum siquidem excellentia, sermonis postulat elegantiam, vt rerum maiestati, sermonis dignitas respondeat; & sibi inuicem quasi concentu quodam res, & verba concurrant. Ita est, vt concionatoris sermo omni acceptione dignus sit, requiritur in prædicatore, Religio ad sermonis reuerentiam, Scientia ad doctrinam, Eloquentia, vt commendet ad gratiam, vt scilicet sermo sanctus sit, prudens, sit, illustris sit, Prudens hoc Arnulphi iudicium eiusdem verbis relatum, Ego in hac tractatione ita sequor, vt duas res, quæ personam ipsam, prædicatoris informant sanctitatem, atque scientiam, prima operis parte complectar, In secunda quæ ad eloquentiam, & ad ipsum prædicatoris opus spectant exponam. Tertiam vero partem appendici cuidam, maximeque prudentiæ assignauimus, quam, quod multa requirat monita summique momenti sit, ab alijs Oratoris nostri viriutibus separandam putauimus. Itaque primum locum in his obseruationibus, habebit Concionator, secundum vero ipsum eius opus quod est concio, Tertium denique concionantis solers quædam prudentia, seu prudens solertia, & industria. Ita fiet vt nihil omittatur eorum, quæ ad rectam Christiani Oratoris institutionem, desiderari possunt, vt hi qui ad tam illustre munus à Deo vocati sunt, illud recte ad Dei Optimi Maximi gloriam, & multarum animarum salutem obeant, & quemadmodum Arnulphus modo laudatus aiebat, concionatoris sermo sit sanctus, sit prudens, sit illustris. Quam partitionem etiam grauissimi patres confirmant, In eamque sententiam D. Chrysof. & venerabilis Beda per maxillam, pectusculum, & humerum explicant, quæ sacerdoti in veteri testamento, de hostia immolata dabantur. Videte (inquit Chrysofomus) quid accipiant sacerdotes, maxillam, pectusculum, & humerum. Sacerdotalis enim officij est posse docere populos. vnde dicitur, & in Propheta, Interroga sacerdotes legem Dei.

Hom. 11.
in Mar.
In Leu. c.
12.

Dei . Sacerdotum enim est interrogatos de lege respon-
dere . Accipiunt ergo sermonem , qui in maxilla est ;
Accipiunt pectusculum , hoc est scientiam scripturarum .
Nihil enim prodest habere verba , si scientiam non habue-
ris . Cum acceperis *maxilla* (idest maxillam) cum acce-
peris pectusculum , tunc accipis , & præchiola . Nihil
prodest te habere verba , te habere scientiam , si non ha-
bueris opera . Innocentius Tertius in operum suorum *Innoc. in*
procemio Prædicator (ait) debet habere aurum , argen- *proc. oper.*
tum , & balsamum , videlicet sapientiam , & eloquentiam ,
& honestatem , vt quod dicat intelligat , & quod dixerit ,
& intellexerit agat . Et subdit , nam qui fecerit , & do-
cuerit , magnus vocabitur in regno cælorum , alioquin
dicetur illi , Medice cura te ipsum , similis ficulnea , quæ
folia sine fructu producit , & paulo post afferens illud Can-
tic. primo , Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas
argento . Per aurum (inquit) Sapientia designatur Sa- *Prou. 21.*
lomone etiam testante , qui ait Thesaurus desiderabilis re- *Psal. 118.*
quiescit in ore sapientis , per argentum autem , eloquen-
tia , dicente Psalmista . Eloquia Domini eloquia casta ,
argentum igne examinatum : decenter ergo , per mure-
nulas aureas flores sapientiæ designantur quibus collum ,
& pectus Ecclesiæ , hoc est prædicatores , & doctores or-
nantur . Vermiculatas etiam , idest distinctas , & varia-
tas argento (scilicet eloquentia , vt iuxta varietatem ma-
teriæ vel personæ stylus sermonis etiam varietur) S. Isi. l. de *Lib. 3. c. 36*
summo bono : docet vnumquemque prædicatorem , & bo-
næ actionis , & bonæ prædicationis , habere studium ,
quod alterum sine altero non faciat perfectum . Proinde
sicut in numismate , metallum , figura , & pondus inquiri-
tur , ita (inquit) in omni doctore Ecclesiastico , quid se-
quatur , quid doceat , quomodo viuat . Per qualitatem
igitur metalli doctrina , per figuram similitudo patrum
(intelligo vt non prophanam , sed sacram , & grauem
eloquentiam profiteatur ad Patrum sanctorum similitudi-
nem)

ROTATO

nem) per pondus humilitas designatur (quam virtutem
scimus totius esse sanctitatis fundamentum) qui vero
(subijcit) ab his tribus discrepauerit non metallum, sed
terra erit. Quæ omnia vt proposito à nobis ordine tra-
stentur ab ipso Euangelici Oratoris officio exordiemur, si
pauca prius de Origine, ac ritibus priscis sacrarum concio-
num, quæ item ad huius officij rationem pertinent prolu-
serimus.



ORATOR